

POROČILO O DELU NA PROGRAMU VARNO S SONCEM V OSNOVNIH ŠOLAH Šolsko leto 2023/2024

NAMEN PROGRAMA

Program VARNO S SONCEM je usmerjen k seznanjanju ciljne populacije o koristnih in škodljivih posledicah delovanja sončnih žarkov in ukrepih, s katerimi lahko nastanek slednjih učinkovito preprečimo oz. zmanjšamo.

Vizija programa je doseči spremembo v odnosu populacije do sonca. Želimo, da bi čim širši krog populacije upošteval in izvajal samozaščitne ukrepe v smislu zaščite pred delovanjem UV sevanja (sončnega in umetnih virov). S tem bi dolgoročno doprinesli k ustavitvi naraščanja kožnega raka v Sloveniji, tudi kožnega melanoma.

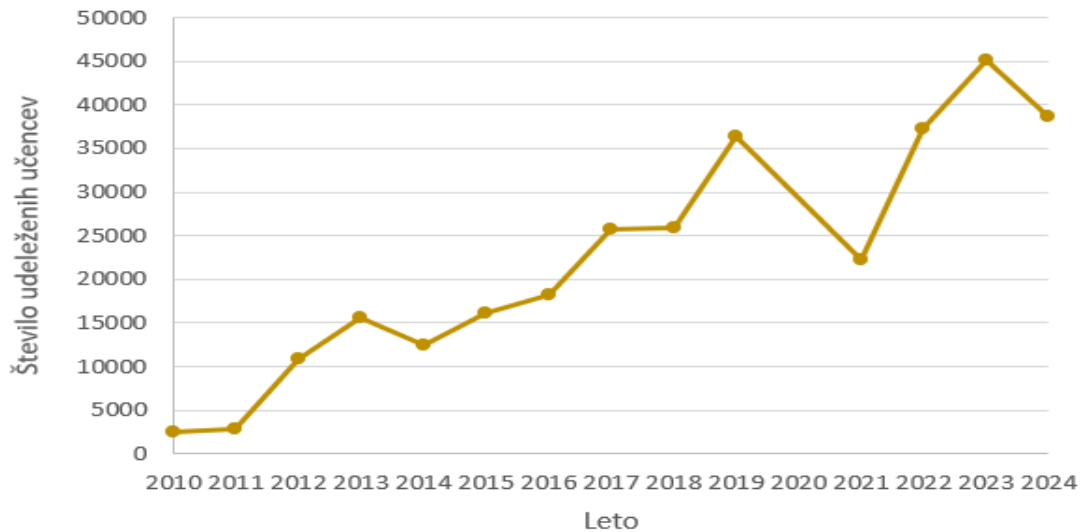
SODELUJOČI

Šolsko leto 2023/2024:

- sodelovalo je 192 osnovnih šol,
- glede na prijave je bilo vključenih 38.609 učencev, največ do sedaj.

V obdobju od 2010 do 2024 je v programu Varno s soncem v osnovnih šolah sodelovalo 310.194 učencev.

Slika: Število udeleženi učencev v programu Varno s soncem v obdobju od leta 2010 do leta 2024

Opomba: Zaradi epidemije, povzročene s SARS-CoV-2, in posledičnega zaprtja objektov osnovnih šol ter pouka na daljavo v spomladanskem delu šolskega leta 2019/20, program Varno s soncem v letu 2020 ni potekal.

IZVEDBA PROGRAMA V LETU 2024

Program Varno s soncem poteka čez vse leto. Zimski čas je namenjen delu na razvijanju vsebin, pripravi gradiv in zbiranju prijav za sodelovanje. V spomladanskem času se intenzivno izvaja t. i. edukativni del – usposabljanje izvajalcev programa. Sam program v smislu aktivnega dela s ciljno populacijo najbolj zaživi v maju in juniju. Program predvideva, da ciljna populacija pridobljena spoznanja o samozaščitnem ravnanju v zvezi z zaščito pred sončnimi žarki v praksi udejanja čez celo poletje - cel julij, avgust in tudi september.

Priprava na izvajanje programa v osnovnih šolah

Delo na programu za osnovne šole se je začelo z vsebinsko pripravo programa, v sklopu česar smo:

- pripravili vsebine za spletno stran,
- pripravili terminski plan izvajanja programa za osnovne šole,
- pripravili in distribuirali e-gradiva,
- pripravili spletno izobraževanje za sodelujoče strokovne delavce šol,
- pripravili evalvacijske vprašalnike.

Z zbiranjem prijav smo pričeli v februarju.

Zbiranju prijav je sledilo izobraževanje za učitelje in strokovne delavce sodelujočih osnovnih šol. Koordinatorjem programa smo po elektronski pošti posredovali dostop do posnetega spletnega izobraževanja. S spletnim izobraževanjem smo želeli omogočiti, da izobraževanje spremlja čim več izvajalcev programa.

Vsebine programa so bile objavljene na spletu, na naslovu <https://www.nijz.si/sl/varno-s-soncem>, sklop vsebin Varno s soncem – OSNOVNE ŠOLE.

Velik del komunikacije je potekal na namenskem e-naslovu: varnossoncem@nijz.si.

Delo z učenci

Program Varno s soncem v smislu izobraževanja učencev se je v večini sodelujočih osnovnih šol odvil od srede aprila do konca šolskega leta. V tem času so učenci spoznali vplive UV sevanja na zdravje ter se še zlasti seznanili s škodljivimi posledicami delovanja sončnega UV sevanja in v višjih razredih tudi UV sevanja umetnih virov (solariji) ter z načeli preventivnega ravnanja. Slednje so tudi izvajali v praksi.

Evalvacija programa

Anketiranje smo izvedli med sodelujočimi učitelji in strokovnimi delavci osnovnih šol s pomočjo orodja za pripravo spletnih anket 1ka. Anketiranje smo izvedli tudi med učenci. K izpolnjevanju spletne ankete smo povabili učence od vključno 6. razreda in starejše. Da bi preverili učinkovitost izvajanja programa, smo k izpolnjevanju vprašalnikov povabili tako učence, vključene v program Varno s soncem kot tiste, ki v njem niso sodelovali.

Vprašalnike smo obdelali septembra.

ZAKLJUČEK

Z izvedbo programa Varno s soncem v šolskem letu 2023/24 v osnovnih šolah smo zadovoljni. Želimo pa si, da bi bili z obravnavanimi vsebinami seznanjeni prav vsi učenci.

Glavne ugotovitve:

- Na šolah so problematiko, ki jo obravnava program Varno s soncem, prepoznali kot pomembno – število v programu sodelujočih je drugo najvišje do sedaj.
- Sodelujoči učitelji oz. strokovni delavci so dobro ocenili tako program, kot tudi razpoložljiva gradiva za njegovo izvajanje. Ocenili so, da so šolarji s programom veliko pridobili. Anketirani učitelji oz. strokovni delavci so v veliki večini navedli, da je večina učencev zatrdila, da bodo v bodoče upoštevali načela zaščite pred soncem.

Podrobnejše informacije:

<https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/12/Porocilo-VSS-2024.pdf>

Brez požrtvovalnega dela vseh učiteljev in ostalih strokovnih delavcev, ki z različnimi in inovativnimi pristopi uspejo vsebine približati učencem, program Varno s soncem ne bi bil uspešen.

Zato se iskreno zahvaljujemo vsem,
ki ste sodelovali v programu v letu 2024
oziroma kakorkoli omogočili, da smo ga izvedli!

Hkrati vas vljudno vabimo k sodelovanju v programu

VARNO S SONCEM 2025.

Z zbiranjem prijav bomo pričeli februarja 2025.